

Doç. Dr. Savaş BOZBEL
Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi

Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XXVII
BİBLİYOGRAFYA.....	XXXV

Birinci Bölüm

ESER VE ESER SAHİPLİĞİ

§ 1. Fikri Hakların Fikri Mülkiyet Hukuku İçindeki Yeri	1
I. Fikri Hakların Konusu ve Terminoloji Sorunu	1
II. Fikri Hakların Diğer Hukuk Dallarıyla İlişkisi.....	3
III. Fikri Hakların Kısa Tarihçesi.....	4
1. Karşılaştırmalı Hukukta	4
2. Uluslararası Alandaki Gelişmeler	5
a. Bern Sözleşmesi.....	6
b. Amerika Kıtasında Yapılan Sözleşmeler	8
c. WIPO Kuruluş Sözleşmesi.....	9
d. Dünya Telif Hakları Sözleşmesi (WUA)	10
e. Roma Sözleşmesi	11
f. WIPO İcralar ve Fonogramlar Sözleşmesi (WPPT)	12
g. WIPO Telif Hakları Anlaşması (WCT)	14

h. Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması (TRIPS)	16
3. Hukukumuzda Fikri Hakların Düzenlenmesi	18
IV. Fikri Hakların Özellikleri	24
V. Fikri Hak Kavramını Açıklayan Teoriler.....	25
1. Fikri mülkiyet teorisi	25
2. Şahsiyet hakları teorisi	26
3. Düalist teori	27
4. Monist teori.....	28
5. Teorilerin kanunlara etkileri.....	29
§ 2. Eser	32
I. Eser Sayılmanın Şartları ve Eser Sayılma İçin Nazara Alınmayacak Hususlar	32
1. Fikri Ürün ve Özellikleri	33
2. Fikri Ürün Bir Şekle Bürünmüş Olmalıdır	35
3. Fikri Ürün Sahibinin Hususiyetini Yansıtmalıdır.....	36
4. Fikri Ürün FSEK’de Belirtilen Eser Türlerinden Birisine Dâhil Olmalıdır.....	37
5. Eser Sayılma İçin Nazara Alınmayacak Hususlar.....	38
II. FSEK’de Sayılan Eser Türleri	40
1. İlim ve Edebiyat Eserleri	40
a. Dil ile ifade olunan yazılı ve sözlü eserler.....	40
b. Rakslar, Koreografi, Pantomimlar ve Benzeri Sözsüz Sahne Eserleri	42
c. Bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi fotoğraf, haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, maketler, tasarım ve projeler	44
2. Musiki eserleri.....	45
a. Genel olarak	45
b. Musiki eserlerinin sinema eserlerinde kullanılması (“senkronizasyon ya da döşeme”).....	47

---

aa. Musiki eserlerin sinema eserlerinde kullanılmasının niteliği.....	47
bb. Musiki eserlerin sinema eserlerinde kullanımında meslek birliklerinin yetkisi.....	50
c. Musiki eserlerin cep telefonu melodisi olarak kullanımı.....	53
3. Güzel sanat eserleri.....	54
4. Sinema eserleri.....	57
a. Tanımı ve yeni bir kavram olarak “görsel-işitsel eser“	57
b. Sinema eserinin nitelikleri	60
c. Program formatlarının korunması sorunu	61
5. İşlenmeler ve Derlemeler	65
a. Genel olarak	65
b. Başlıca işlenme eser türleri	67
6. İnternet Sitelerinin FSEK’e Göre Korunması.....	74
§ 3. Eser Sahipliği	77
I. Gerçek Eser Sahipliği İlkesi.....	77
II. İstihdam Edilenlerin Eser Sahipliği.....	77
III. Sinema eserlerinde eser sahipliği	80
IV. Eser Sahipliği Hakkındaki Karineler.....	89
V. Müşterek Eser Sahipliği (Ortak Eser Sahipliği - Bağlı Eserler (Verbundene Werke).....	91
VI. İştirak Halinde Eser Sahipliği (Eser Sahipleri Arasında Birlik)	93
1. İştirak halinde eser sahipliği	93
2. İştirak halinde eser sahipliğinde hakların kullanılması	95

İkinci Bölüm
ESER ÜZERİNDEKİ HAKLAR VE
SINIRLANDIRILMASI

§ 4. Eser Üzerindeki Mali ve Manevi Haklar.....	97
I. Eser Üzerindeki Mali Haklar.....	98
1. Mali Hakların Genel Nitelikleri.....	98
2. Eser Üzerindeki Mali Haklar Bakımından Temel Bir Kavram Olarak “Umum”	100
3. Mali Hakların Türleri.....	102
a. İşleme hakkı.....	102
aa. İşlenme ve işlenme eser kavramı	102
bb. İşlenme eser sahipliği.....	104
b. Çoğaltma hakkı.....	105
aa. Genel olarak çoğaltma	105
bb. Bilgisayar programlarının çoğaltılmasında ortaya çıkan sorun ve özellikler	109
c. Yayma hakkı.....	110
aa. Yayma hakkının niteliği ve unsurları	110
bb. Tükenme ilkesi	114
cc. Kiralama ve kamuya ödünç verme.....	115
d. Temsil hakkı.....	117
aa. Doğrudan temsil	118
bb. Dolaylı temsil	120
e. Yayın hakkı (FSEK m. 25/I)	123
aa. Yayın	123
bb. Yeniden yayın, eş zamanlı iletim, gecikmeli iletim ve yeniden iletim	127
cc. Yeniden yayın için telif ücreti ödenmesi.....	130
dd. Yayın hakkı ile diğer mali haklar arasındaki farklılıklar	136
f. Umuma erişilebilir kılma (FSEK m. 25/II).....	138

---

aa. Bu mali hakkın pratik önemi.....	138
bb. Unsurları	139
aaa. Telli veya telsiz:	139
bbb. Erişilebilir kılma umuma yönelik olmalıdır	140
ccc. Erişimin seçilen yer ve zamanda olabilmesi gerekir.....	141
ddd. Erişilebilir kılma	142
cc. FSEK m. 25/II c. 2 anlamında „umuma erişilebilir kılma hakkı“ kapsamında değerlendirilen haller	143
dd. FSEK m. 25/II c. 2 anlamında „umuma erişilebilir kılma hakkı“ kapsamında değerlendirilemeyen haller	145
g. Pay ve Takip Hakkı	147
II. Eser Üzerindeki Manevi Haklar	152
1. Nitelikleri	152
2. Türleri.....	154
a. Eserin umuma arzı hakkı.....	154
b. Eser üzerinde adın belirtilmesini isteme hakkı.....	157
c. Eserde değişiklik yapılmasını men etme.....	160
aa. Niteliği.....	160
bb. Şartları	161
cc. Eser üzerinde değişikliğin sınırları.....	163
d. Eserin aslına ulaşma hakkı	163
3. Fikir ve sanat eserleri hukukunda intihal (Plagiat)	165
§ 5. Eser Üzerindeki Hakların Tahdidi	167
I. Tahditlerin Niteliği ve Sözleşme veya Genel İşlem Şartlarıyla Kaldırılması.....	167
1. Niteliği.....	167
2. Sözleşme veya Genel İşlem Şartlarıyla Kaldırılması.....	168
II. Kamu Düzeni Mülahazasıyla Getirilen Sınırlandırmalar	170
III. Genel Menfaat Mülahazasıyla Yapılan Sınırlamalar	172

1. Mevzuat ve içtihatlar.....	172
2. Nutuklar.....	174
3. Eğitim-Öğretim Kurumlarında Eserin Temsili	176
4. Eğitim ve Öğretim İçin Seçme ve Toplama Eserler Meydana Getirilmesi	177
5. Bilimsel Amaçlarla Yapılan İktibaslar.....	182
a. İktibas kavramı.....	182
b. İlim ve edebiyat eserlerinde iktibaslar	184
c. Musiki eserlerinden iktibaslar	185
d. Güzel sanat eserlerinden iktibaslar	186
6. Basın İktibasları	188
a. Günlük havadis ve haberler	188
b. Günlük meselelere ilişkin makale ve fıkralar	190
7. Basının Haber Maksadıyla Fikir ve Sanat Eserlerinden Faydalanma Serbestisi	192
IV. Özel Menfaat Mülahazasıyla Fikri Hakların Sınırlandırılması.....	195
1. Şahsen Kullanma	195
2. Kopya ve Teşhir.....	204
3. Engellilere tanınan haklar	207
V. Hükümete Tanınan Yetkiler	211
1. Devletin Faydalanma Yetkisi	211
2. Kamuya Mal Etme.....	213
3. Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesi	215
a. Dolum, üretim ve çoğaltım tesislerine getirilen yükümlülükler.....	215
b. Fikir ve sanat eserleri nüshalarının işaretlenmesi.....	217
4. Devletin Derleme Yetkisi	218
VI. Fikir ve Sanat Eserleri Üzerindeki Hakların Süre Bakımından Sınırlandırılması.....	219

1. Eser Üzerindeki Hakların Süre Yönünden Sınırlandırılmasının Gerekçeleri.....	219
2. Hukukumuzda Eser Üzerindeki Hakların Süre Yönünden Sınırlandırılması.....	221
a. Koruma süreleri	221
aa. Mali haklarda.....	221
bb. Manevi haklarda.....	224
b. Sürelerin hesaplanması.....	227
c. Eser üzerindeki koruma sürelerinin dolmasının neticeleri.....	228

Üçüncü Bölüm

ESER ÜZERİNDEKİ HAKLARIN DEVİR VE İNTİKALİ

§ 6. Fikri Hakların Miras Yoluyla İntikali	231
1. Mali Hakların Miras Yoluyla İntikali	231
2. Mirasta Manevi Hakların Durumu	232
3. Birlikte meydana getirilen eserlerde durum.....	235
a. İştirak halinde eser sahiplerinden birinin ölümü.....	235
b. Müşterek eser sahiplerinden birinin ölümü	237
§ 7. Eser Üzerindeki Sözleşme ve Tasarruflar	238
I. Genel Olarak.....	238
II. Sözleşmeler (Haklarla İlgili Taahhütler)	240
1. Nitelik ve özellikleri.....	240
2. Gölge yazarlık (Ghostwriter) sözleşmeleri.....	242
a. Gölge yazarlık sözleşmesinin niteliği.....	242
b. Gölge yazarlık sözleşmesinin geçerliliği sorunu	244
3. Kanuni fesih hakkı	248
III. Tasarruflar (Sağlararası İşlemlerle Hakkın Devri)	249
1. Nitelik ve hükümleri.....	249

2. Mali hakların devri.....	250
3. Lisans sözleşmeleri.....	252
a. Özellikleri ve hukuki niteliği.....	252
b. Tam ruhsat-basit ruhsat.....	258
c. Zorunlu ruhsat - kanuni ruhsat.....	258
IV. Tekeffül.....	259
V. Yetkisiz Devir ve İyiniyetli Kimselerin Durumu.....	260
VI. Sözleşmeden Cayma Hakkı.....	261
1. Hükmün niteliği ve amacı.....	261
2. Kullanılma şartları.....	262
VII. Mali Hakkın ve Ruhsatın Eser Sahibine Geri Dönmesi.....	264
VIII. Vazgeçme.....	266
§ 8. Eser Üzerindeki Hakların Toplu Yönetimi: Meslek Birlikleri.....	269
I. İşlevi.....	269
II. Tarihçesi.....	270
III. Meslek Birliklerinin Hukuki Niteliği.....	273
IV. Kuruluş, Üyelik ve Denetim.....	275
1. Kuruluş.....	275
2. Üyelik.....	279
a. Üye olabilecek kimseler.....	279
b. Meslek birliklerine üyelik zorunlu değildir.....	281
c. Üyeliğin sona ermesi.....	283
d. Edisyon şirketlerinin eser sahipleri meslek birliklerine üyeliği.....	284
aa. Edisyon faaliyeti ve edisyon sözleşmeleri.....	284
bb. Edisyon şirketlerinin eser sahipleri meslek birliğine üyeliği.....	287
3. Meslek Birliklerinin yükümlülükleri ve denetimi.....	291
V. Meslek Birliklerinin Yetkileri.....	293
1. Yetki Belgesi.....	293

a.	Yetki belgesi meslek birliklerinin dava ve takip yetkisini belirler	293
b.	Yetki belgesinin hukuki niteliği	294
2.	Meslek Birliklerinin Dava Ehliyeti ve Takip Yetkisi	297
a.	Dava ve takip yetkisi yetki belgesinden anlaşılır.....	297
b.	Eser ve hak sahiplerinin meslek birliğine yetki belgesi verdikten sonra dava ve takip yetkileri	311
c.	Radyo-tv yayınlarının umumi mahallerde gösterimi ve meslek birliklerinin takip yetkisi	313
aa.	Sorunun Ortaya Konulması	313
bb.	Mukayeseli Hukukta Durum	314
cc.	Türk Hukukunda Durum	322
3.	Eser, İcra, Fonogram, Yapım ve Yayınların Kullanılması ve/ya İletimiyle İlgili Tarife Belirleme ve Sözleşme Yapma Yetkisi	326
a.	Umuma açık mahallerde eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanılması ve/ya iletilmesi ile ilgili yetkileri	326
aa.	Meslek Birliklerinin tarife tespit usulü ve sınıflandırma	329
bb.	Tarifelerin tespitinde nazara alınacak kriterler....	332
cc.	Meslek birliklerinin lisanslama ücreti ile ilgili uygulamalarının değerlendirilmesi	334
dd.	Otel odaları umum mahal teşkil eder mi?.....	339
b.	Eser, icra, fonogram ve yapımların yayınlanmasına ve/veya iletilmesine ilişkin yetkileri	341
4.	Meslek birliklerinin FSEK m. 68'e dayalı tecavüzün ref'i davalarında üç kat bedel isteyip isteyemeyecekleri.	344
VI.	Meslek Birlikleri ve Rekabet Hukuku.....	345
1.	AB Rekabet Hukukunda.....	346
2.	Rekabet Kurulu'nun Meslek Birlikleri ile İlgili Vermiş Olduğu Kararlar.....	348

VII. Uluslararası Meslek Birlikleri ve Karşılıklı Temsilcilik Sözleşmeleri	356
1. Uluslararası meslek birlikleri	356
2. Karşılıklı temsilcilik sözleşmeleri.....	358
a. Karşılıklı temsilcilik sözleşmesi yapılmasının gayesi ve niteliği	358
b. Sözleşme yapmanın şartları ve sözleşmenin hükümleri	361
§ 9. Eserin Rehni ve Haczi.....	363
I. Genel İlkeler.....	363
II. Rehin tesisi.....	363
1. Eserin somutlaştığı maddi malın rehni	364
2. Mali hak ve ruhsatların rehni.....	364
III. Haciz.....	366
1. Eserin somutlaştığı maddi malın haczi	366
2. Mali hak ve ruhsatların haczi.....	366
IV. Eser sahibinin mali haklara dair hukuki işlemlerinden doğan para alacaklarının rehni ve haczi	369
V. Hapis Hakkı	370
VI. Eser sahibinin iflası	371
VII. Rehin tesisinin, haczin ve hapis hakkının caiz olmadığı haller	372
1. FSEK m. 61/I'de İİK m. 24 ve 30 hükümlerinin saklı tutulmasının anlamı	372
2. Rehin, haciz ve hapis hakkının caiz olmadığı haller	374

Dördüncü Bölüm

BAĞLANTILI HAKLAR VE ESER DIŞINDAKİ KORUMA KONULARI

§ 10. Bağlantılı Haklar.....	377

I.	Genel Olarak	377
II.	İcracı Sanatçılar.....	380
	1. İcracı sanatçının nitelikleri.....	380
	2. İcracı sanatçı ile eser sahibi arasındaki ilişki.....	383
	3. İcracı sanatçının hakları	384
	a. Korumanın konusu ve kapsamı.....	384
	b. İcracı sanatçının mali hakları.....	385
	c. İcracı sanatçının manevi hakları	387
III.	Fonogram Yapımcıları.....	387
	1. Fonogram yapımcıları	387
	2. Fonogram yapımcılarının hakları.....	389
IV.	Yayın Kuruluşları.....	392
	1. Korumanın amacı ve kapsamı	392
	2. Yayıncı kuruluşların hakları.....	394
V.	Film Yapımcıları	395
	1. Film yapımcılığı	395
	2. Sipariş üzerine yapılan filmlerde film yapımcılığı.....	397
	3. Film yapımcılarının hakları	399
VI.	Ortak hükümler	400
	1. Tespit edilmiş icraların ve filmlerin umuma iletilmesi halinde ücret ödenmesi	400
	2. Komuşu hak sahibi ile film yapımcısının yazılı izninin gerekli olmadığı haller	402
	3. Bağlantılı hak sahiplerinin de hukuk ve ceza davaları açabilmeleri	403
§ 11.	Eser Dışındaki Koruma Konuları	406
	I. Ad ve Alametler.....	406
	II. İşaret, Resim ve Ses	409
	III. Mektup, Hatırat ve Benzeri Yazılar	410
	IV. Resim ve Portreler	412

Beşinci Bölüm

DİJİTAL ÇAĞDA FİKRİ HAKLAR

§ 12. Bilgisayar Programları ve Veri Tabanları	415
I. FSEK'e Göre Bilgisayar Programlarının Korunması.....	415
1. Bilgisayar Programları.....	415
a. Bilgisayar programlarının (yazılım-software) hukukumuzda korunması.....	415
b. Yazılımlarda hususiyetin yansıtılması şekli.....	417
c. Yazılımlarda koruma kapsamındaki unsurlar.....	419
d. FSEK'te yazılımlar için ihdas edilen "imtiyazlı" koruma	424
2. Bilgisayar programlarını yasal yollardan edinen kişiye tanınan haklar	425
a. "Bilgisayar programını hukuki/yasal yollardan edinen kişi" ve "bilgisayar programını kullanma hakkına sahip kişi" kavramları	425
b. "Bilgisayar programını hukuki/yasal yollardan edinen kişi" ve "bilgisayar programını kullanma hakkına sahip kişilere" tanınan yetkiler.....	426
aa. Bilgisayar programlarının düşünüldüğü amaca uygun olarak çoğaltılması	429
bb. Bilgisayar programının düşünüldüğü amaç doğrultusunda işlenmesi, program işleyişinin gözlemlenmesi ve ayrıştırılması	431
3. Bilgisayar Programlarının İkinci El Devir İşlemlerine Konu Olması.....	434
II. Veri Tabanlarının Korunması	439
1. Uluslararası Sözleşmelerde Veritabanları	439
2. Hukukumuzda Veri Tabanlarının Korunması	441
a. Telif hakkı korumasından yararlanan veritabanları (FSEK m. 6/b. 11)	442
b. "Sui generis" veritabanı koruması.....	445

c. Veri tabanlarının korunması.....	450
III. İnternette Üçüncü Bir Kişiyeye Ait İçeriğin Bir Program veya İnternet Sitesinde Kullanılması (Screen Scraping - İçerik Toplayıcılık)	452
1. Sorunun Ortaya Konulması.....	452
2. Alman Hukukunda Durum	454
a. OLG Frankfurt Kararı.....	454
b. OLG Hamburg Kararı	455
c. Alman Federal Mahkemesinin Kararı.....	456
3. İsviçre Federal Mahkemesinin “Such-Spider” Kararı.....	457
4. Türk Hukuku Bakımından Değerlendirmeler.....	460
§ 13. Fikri Haklar ve İnternet.....	463
I. İnternetin teknik altyapısı	463
II. İnternete özgü fikri hak ihlalleri	465
1. Linking, deep link, framing	465
2. Dosya Paylaşım (Peer-to-Peer File Sharing) Sistemi ve Fikri Haklar	467
a. Telif haklarına tehdit olarak görülen P2P dosya paylaşımı.....	467
b. Dosya paylaşım sistemlerine katılmış bulunan internet kullanıcılarının fiillerinin FSEK hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi.....	470
III. Bulut Bilişim (Cloud Computing)	473
1. Bulut bilişim türleri.....	473
2. Bulut bilişim hizmetinin hukuki niteliği ve fikri haklar.....	475
IV. E-kitap	477
1. E-kitabın niteliği.....	477
2. E-kitapla ilgili ortaya çıkan hukuki sorunlar.....	478
§ 14. Fikri Hakların İhlali Nedeniyle İnternet Servis Sağlayıcıların Sorumluluğu	483

I.	İnternet servis sağlayıcıların türleri	483
II.	İnternet servis sağlayıcıların fikri hak ihlallerinden dolaylı sorumluluğu	485
1.	İnternet servis sağlayıcıların sorumluluğu ile ilgili düzenlemeler.....	485
2.	İçerik sağlayıcıların sorumluluğu.....	487
a.	İçerik sağlayıcıların kendi içeriklerinden sorumluluğu	487
b.	Başkasına ait içeriğin sahiplenilmesi halinde içerik sağlayıcının sorumluluğu (5651 s. Kanun m. 4 /II).....	488
3.	Yer sağlayıcıların sorumluluğu.....	492
a.	Yer sağlayıcıların sorumluluğu ile ilgili düzenlemeler.....	492
b.	Yer sağlayıcıların üçüncü kişilerin içeriklerinden doğan sorumluluğu	494
aa.	Karşılaştırmalı Hukukta	494
aaa.	ATAD Kararları Işığında AB Hukukunda	494
bbb.	Alman Hukukunda	496
ccc.	İsviçre Hukukunda.....	500
bb.	Türk Hukukunda	502
aaa.	5651 sayılı Kanuna Göre.....	502
bbb.	BK m. 49'a göre haksız fiil sorumluluğu.....	503
ccc.	TTK m. 54 vd. hükümlerine göre haksız rekabet nedeniyle sorumluluk	506
ddd.	Yüksek Mahkemenin içtihadı.....	511
4.	Erişim sağlayıcıların sorumluluğu	514
a.	Genel Olarak	514
b.	Erişim sağlayıcıların fikri hak ihlallerinde erişimi engelleme yükümlülüğü	514
aa.	Karşılaştırmalı Hukukta Durum	515
aaa.	Avrupa Adalet Divanı "Scarlet Extended SA/ Sabam" (C-70/10)-Kararı.....	515
bbb.	Alman Hukuku ve Uygulaması.....	517

ccc. İngiliz Mahkemelerinin Kararları	521
ddd. Diğer Ülkeler	523
bb. Türk Hukukunda 5651 sayılı Kanun Hükümleri Çerçevesinde Durum	525
c. İhtiyati tedbir yoluyla internet sitesine erişimin engellenmesi.....	529
aa. Karşılaştırmalı Hukukta Durum	529
bb. Türk Hukukunda Durum	532
aaa. FSEK Ek m. 4.....	532
bbb. FSEK m. 77.....	535
ccc. HMK m. 389	536
ddd. TTK m. 58/IV.....	540
5. Önbellek (Caching)	542
a. Önbellek işlevinin telif hukuku bakımından değerlendirilmesi.....	542
b. Önbellek hakkındaki hukuki düzenlemeler	544
c. Konu Hakkındaki İçtihatlar.....	546

Altıncı Bölüm

FİKRİ HAKLARIN DAVA YOLUYA KORUNMASI

§ 15. Fikri Hakların İhlalinde Açılacak Hukuk Davaları	549
I. Açılabilir Davalar ve Nitelikleri	549
II. Tecavüzün Ref'i Davası.....	551
1. Genel Olarak.....	551
2. Mali hakların ihlali halleri.....	554
a. Genel olarak	554
b. Mali hakların ihlalinde FSEK m. 68/I'e göre "üç kat bedel" talebi	555
aa. Niteliği.....	555
bb. Karşılaştırmalı Hukukta Durum	558

cc. Meslek birliklerinin üç kat bedel talep etmesi.....	561
c. Çoğaltma ve yayma haklarının ihlalinde ileri sürülebilecek özel talepler.....	562
3. Manevi Hakların İhlali Halleri	565
4. Davanın tarafları.....	568
a. Davacı	568
b. Davalı	571
aa. Mütecavizin kendisi ve ihlale katılanlar	571
bb. İnternet servis sağlayıcıları.....	574
cc. İşletme sahibi	574
III. Tecavüzün Men'i Davası	576
IV. Tazminat Davaları.....	578
1. Manevi hakların ihlali halinde	578
2. Mali hakların ihlalinde.....	580
3. Vekaletsiz iş görmeye dayalı talepler	581
V. Tespit davası.....	583
§ 16. Fikri Hakların İhlalinde Açılacak Ceza Davaları.....	584
I. 5728 Sayılı Kanunla Getirilen Düzenlemeler	584
II. Manevi, Mali ve Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçları.....	585
III. Korumacı Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri	590
IV. Bandrol Yükümlülüğüne Karşı İşlenen Suçlar	594
V. Veri Tabanlarına Karşı İşlenen Suçlar	596
VI. Soruşturma ve Kuvuşturma.....	597
1. Şikayete hakkı olanlar	597
2. Fail.....	598
§ 17. Hukuk ve Ceza Davalarında Müşterek Hükümler.....	600
I. Yetkili ve Görevli Mahkeme.....	600
1. Yetkili mahkeme	600
2. Görevli mahkeme	600

---

a. Görevli mahkemeler fikri ve sınai haklar hukuk mahkemeleridir.....	600
b. Meslek birliğinden çıkarılma davalarında görevli mahkeme.....	602
II. İspat.....	606
1. FSEK m. 76/II'nin niteliği.....	606
a. Niteliği.....	606
b. Karşılaştırmalı hukukta durum	606
c. Hükmün uygulanma şekli	608
d. Yüksek Mahkemenin kararları	609
2. FSEK m. 76/II'deki karineden istifade suretiyle FSEK m. 68/I'e dayalı "üç kat bedel" talep edilip edilemeyeceği sorunu	612
III. İhtiyati Tedbirler ve Gümrüklerde El Koyma.....	616
1. İhtiyati tedbir.....	616
a. İhtiyati tedbir isteyebilmenin şartları ve uygulama alanı	616
b. İhtiyati tedbir sebepleri	618
c. İhtiyati tedbirde usul.....	619
2. Gümrüklerde el koyma.....	621
IV. Hükmün İlanı	624
V. Müsadere ve El Koyma.....	624
VI. Zamanaşımı	625
EKLER.....	629
EK: I. 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu.....	631
EK –II: 5846 Sayılı Fikir Ve Sanat Eserleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı ve Değerlendirilmesi.....	701
KAVRAM DİZİNİ.....	799